

О.М. Шарапова, доц. (ХДУХТ, Харків)

А.В. Левченко, доц. (ХДУХТ, Харків)

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

Постанова проблеми. Перехід до ринкової економіки, поява великої різноманітності організаційно-правових форм підприємств, залучення в сферу торговельної діяльності значної частини населення, розвиток конкуренції, необхідність широкого впровадження сучасного обладнання та прогресивних технологій зумовили потребу в нових підходах до підготовки фахівців для підприємств торгівлі. У зв'язку з цим у сфері вищої освіти постійно з'являються інноваційні технології, що використовуються для підготовки фахівців для підприємств торгівлі.

Метою впровадження інноваційних технологій підготовки фахівців для підприємств торгівлі є пробудження у студентів інтересу до навчально-пізнавальної діяльності, що дозволяє створити атмосферу мотивуючого, творчого навчання і одночасно вирішувати цілий комплекс навчальних, виховних, розвиваючих завдань в широкому розумінні приватної ініціативи та підприємництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ефективними формами навчальної роботи з впровадження в освітній процес інноваційних технологій з метою формування ключових професійних компетенцій майбутніх фахівців є застосування різних активних форм і методів навчання. Перехід від інформаційно-пояснювального до інноваційно-дієвого навчання пов'язаний із застосуванням у навчальному процесі нових комп'ютерних і інформаційних технологій, електронних підручників, відеоматеріалів, що забезпечують вільну пошукову діяльність, а також передбачає розвиток і особистісну орієнтацію. Виходячи з цього, можна відзначити різноманітні інноваційні методи навчання студентів, зокрема, це проблемна та ігрова технології, імітаційні методи активного навчання, метод проектів, креативне навчання, інноваційна освітня проектна діяльність, лекція-прес-конференція, лекція-бесіда, лекція-візуалізація, лекція-диспут та ін.

В ігровому імітаційному моделюванні використовуються ділові, атестаційні, організаційно-діяльні, інноваційні, рефлексивні ігри щодо формування інноваційного мислення. Під час використання ділових ігор переважає продуктивно-перетворювальна діяльність студентів. Для навчальних ігор характерні багатоваріантність і альтернативність рішень, з яких потрібно вибрати раціональніше. *Інноваційна освітня*

проектна діяльність є ефективною формою організації навчального процесу, що спрямована на індивідуальний розвиток пізнавальних інтересів і творчих здібностей студентів. Даний метод передбачає оволодіння технологією презентації різних творчих робіт (звітів, оглядів, рефератів, доповідей по професійно-орієнтованих тем навчальних дисциплін). Мета даних педагогічних інновацій полягає у здійсненні нового бачення методології навчання, залученні нових методів, технологій, мультимедійних засобів навчання в інтересах розвитку особистості майбутнього фахівця. *Метод проектів* належить до дослідницьких, в основі яких лежить розвиток пізнавальних навичок студентів, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, розвиток критичного мислення і творчих здібностей. Даний метод орієнтований на самостійну індивідуальну, парну або групову діяльність студентів, припускає рішення деякої проблеми, яка передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів і засобів навчання, а з іншого – інтегрування знань і умінь з різних галузей науки. *Креативне навчання* базується на наступних принципах: основою креативного навчання є передбачуваний освітній продукт, який буде створений студентом; відповідність зовнішнього освітнього продукту студента його внутрішнім потребам; індивідуальна освітня траєкторія студента у освітньому просторі; інтерактивність занять, що здійснюється за допомогою телекомунікації; відкрита комунікація по відношенню до створюваної студентом освітньої продукції.

З метою підвищення якості підготовки фахівців, активізації пізнавальної діяльності студентів, розкриття творчого потенціалу, організації навчального процесу з високим рівнем самостійності викладачами ХДУХТ застосовуються також такі інноваційні технології: особистісно-орієнтоване, проблемне, блочно-модульне, дистанційне навчання; навчання в співпраці кейс-метод; кредитно-модульна система оцінки, проведення бінарного заняття тощо.

Висновки. В основі інноваційних технологій підготовки фахівців лежать активні методи, які допомагають формувати творчий інноваційний підхід до розуміння професійної діяльності, розвивати самостійність мислення, вміння приймати оптимальні в умовах певної ситуації рішення. Практика доводить, що використання інноваційних методів у професійно-орієнтованому навчанні є необхідною умовою для підготовки висококваліфікованих фахівців